

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій

Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Л.С.Франко
(підпис) (ініціали, прізвище)
«15» 09 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка»

освітня програма «Міжнародний бізнес»

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

галузь знань 29 Міжнародні відносини.

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

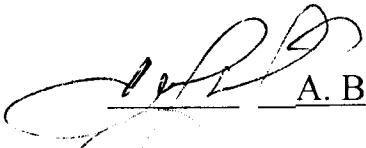
Протокол від 15 вересня 2020 року № 2

Полтава 2020

Укладачі: Артеменко І.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини ступеня бакалавр

_____ А. В. Артеменко _____
«15,» _____ 09 _____ 2020 року

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Пререквізити: - Постреквізити: міжнародний бізнес, міжнародні економічні відносини, тренінг: міжнародні бізнес-проекти, міжнародна бізнес-статистика, економічний аналіз в міжнародному бізнесі, міжнародні фінанси.	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни - обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	1 курс, 1,2 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	8	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1, 2 семестр - 240 годин		
- лекції: 36 год.		
- практичні заняття: 60 годин		
- самостійна робота: 144 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен, екзамен		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1, 2 семестр - 240 годин		
- лекції: 8 год.		
- практичні заняття: 12 годин		
- самостійна робота: 220 годин		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен, екзамен		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у студентів концептуальних уявлень про утворення світового господарства та систему міжнародних економічних відносин.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. СК 2. Здатність використовувати	РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.</p> <p>СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.</p> <p>СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p> <p>СК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p> <p>СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.</p>	<p>інтерпретувати отримані результати.</p> <p>РН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.</p> <p>РН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.</p> <p>РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Визначальні науково-методологічні основи дисципліни
«Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка»

Тема 1. Міжнародна макроекономіка та міжнародна мікроекономіка як наука. Предмет і метод дисципліни «Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка». Логіко-змістовна структура дисципліни. Міжнародна складова економічної теорії. Інтернаціоналізація економічного життя як об'єктивна умова прогресу суспільства. Глобалізація економіки та

фінансів як чинник економічної динаміки та соціально-економічних суперечностей. Внесок у розвиток міжнародної макроекономіки та міжнародної мікроекономіки провідних шкіл економічної думки: класичної політекономії, кейнсіанства, монетаризму, інституціоналізму. Сутність теорій міжнародної торгівлі. Економічні школи міжнародної торгівлі та основні їх теорії: меркантилізм (*mercantilism*), теорія порівняльних переваг (*comparative advantage*), теорія загальної рівноваги (*market equilibrium*), теорія конкурентних переваг (*competitive advantage*). Сутність теорій міжнародної торговельної політики. Економічні школи міжнародної торговельної політики та основні їх теорії: протекціонізм (*protectionism*), фрітрейдерство (*free-based trade*), торгівлі за правилами (*rule-based trade*).

Тема 2. Сутність і структура міжнародної економіки. Товар як предмет вивчення в міжнародній макроекономіці та міжнародній мікроекономіці. Особливості розгляду сфери міжнародного обміну в міжнародній макроекономіці та міжнародній мікроекономіці. Товари, що експортуються та імпортуються. Торгові та неторгові товари. Мобільність / іммобільність факторів виробництва в міжнародній економіці. Міжнародний поділ факторів виробництва. Міжнародний поділ праці. Світовий ринок: визначення та основні ознаки. Види світового ринку за критерієм предмета обміну (ринок товарів і послуг, ринок факторів виробництва, фінансовий ринок). Міжнародна торгівля. Експорт. Імпорт. Зовнішньоторговельне сальдо. Зовнішньоторговельний оборот. Світове господарство. Визначальні ознаки сучасного світового господарства. Міжнародна економіка. Еволюція міжнародної економіки. Економічна глобалізація. Основні ознаки економічної глобалізації. Відкрита економічна політика держав. Глобалізація ринків. Глобальні економічні проблеми. Стійкий економічний розвиток. Роль міжнародних організацій.

Тема 3. Міжнародні економічні зв'язки. Сектори економічної діяльності країн: реальний, бюджетний, грошовий, зовнішній. Зовнішній сектор як відображення всіх макроекономічних балансів. Зв'язок зовнішнього сектору з іншими секторами. Поняття системи національних рахунків (СНР). Інституційна одиниця. Типи та види інституційних одиниць, визначені в СНР. Міжнародна економічна операція. Резиденти. Нерезиденти. Сукупний попит і сукупна пропозиція. Модель країни в міжнародній економіці як відображення основних функціональних взаємозв'язків.

Тема 4. Світовий економічний розвиток. Етапи розвитку міжнародної економіки. Групування країн за класифікаціями ООН, МВФ, Світового банку. Історичний, економічний, політичний, культурний розвиток як критерії групування країн. ВВП, експорт, імпорт, валовий національний

дохід (ВИД) як основні оціночні показники економічного розвитку країн. Методика визначення ролі окремих країн в міжнародній економіці. Форми міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля, міжнародний рух факторів виробництва, міжнародна торгівля фінансовими інструментами, міжнародні розрахунки. Їх значення та вплив на розвиток міжнародної економіки.

Модуль 2. Теорія міжнародної торгівлі

Тема 5. Меркантилізм. Ідеї меркантилістської школи стосовно зовнішньої торгівлі (Т. Ман, В. Петті). Розкриття проблем зовнішньої торгівлі в теорії пізнього меркантилізму (Дж. Стюарт). Основні положення меркантилізму в сфері зовнішньої торгівлі: а) підтримання позитивного зовнішньоторговельного балансу, б) активна експортна політика, в) забезпечення притоку грошей в країну, г) протекціонізм, д) стимулювання виробництва та експорту промислових товарів і готових виробів, е) обмеження торгівлі колоній з іншими (окрім метрополії) країнами, ж) заборона вивозу з країни грошей (приватного капіталу) та контроль за використанням цінних металів (золота, срібла). Застосування теорії меркантилізму в економічній політиці держав. Критика меркантилізму в теорії міжнародної торгівлі (Д. Юм); актуальні аспекти критики меркантилізму.

Тема 6. Торгівля, заснована на абсолютних перевагах. А. Сміт: теорія міжнародної торгівлі, економічна політика «лессе-фер», фрітрейдерство. Переваги та недоліки теорії абсолютних переваг. Прояви використання абсолютних переваг в процесах міжнародної торгівлі сучасних країн. Модель абсолютних переваг у торгівлі між двома країнами.

Тема 7. Торгівля, заснована на порівняльних перевагах. Основні наукові положення Д. Рікардо у сфері зовнішньої торгівлі. Закон порівняльних переваг. Сучасний варіант теорії міжнародної торгівлі - рікардіанська модель. Використання теорії порівняльних переваг при прийнятті рішень в сфері сучасної практики міжнародної торгівлі.

Тема 8. Розвиток теорії порівняльних переваг. Дж. Міль: теорія взаємного попиту, закон ціноутворення в міжнародній торгівлі; аналітичний апарат теорії порівняльних переваг (графічна модель відносного попиту та відносної пропозиції). Г. Хаберлер: припущення зростаючої альтернативної вартості, модель порівняльних переваг в умовах зростаючих витрат заміщення. Ф. Еджуорт: альтернативна вартість на основі одночасного порівняння затрат праці та цін на товари двох торгуючих країн. І. Фішер, Р. Дорнбуш, П. Самуельсон: модель торгівлі декількома товарами між декількома країнами.

Тема 9 Міжнародна торгівля в умовах неоднакової забезпеченості факторами виробництва. Зміст теореми Хекшера-Оліна: відносна забезпеченість факторами виробництва як чинник порівняльних переваг країн (модель - два фактора виробництва, два товари). Розширення теореми Хекшера-Оліна: теорема Столпера-Самуельсона (вплив зміни товарних цін на ціни та доходи від факторів виробництва та розподілу доходів); теорема Хекшера-Оліна-Самуельсона (вирівнювання цін на фактори виробництва); теорема Рибчинського (вплив пропозиції факторів виробництва на доходи від виробничої діяльності), теорема Джонса (ефект посилення), теорема Хекшера-Оліна-Ванека (модель «-факторів виробництва, и-товарів»).

Модуль 3. Теорія міжнародної торгової політики та теорія міжнародної інтеграції

Тема 10. Емпіричне доведення моделі Хекшера-Оліна. Теорема Самуельсона-Джонса - модель специфічних факторів виробництва. Парадокс Леонтєва. Оберненість факторної інтенсивності (інверсія факторів виробництва). Інверсія інтенсивності попиту. Логістичні витрати в теорії порівняльних переваг і моделі Хекшера-Оліна.

Тема 11. Загальна рівновага в міжнародній торгівлі. Застосування стандартної теорії попиту і пропозиції для аналізу міжнародної торгівлі: визначення основних параметрів міжнародної торгівлі (обсягу, ціни та її впливу на виробників і споживачів кожної з торгуючих між собою країн); визначення умов торгівлі (співвідношення експортних та імпорتنих цін, за яких досягається стан збалансування торгівлі). Застосування теорії часткової рівноваги при аналізі міжнародної торгівлі окремим товаром та попиту і пропозиції на нього всередині країни та за кордоном. Виграш від торгівлі країни імпортера та країни-експортера. Розподіл виграшу від торгівлі між країнами. Загальна / міжнародна рівновага: визначення рівноважних цін і кількості на внутрішньому і зовнішньому ринках одночасно при відповідних умовах і одночасності їх досягнення на всіх ринках торгових товарів. Узагальнена стандартна модель загальної рівноваги: загальне збалансування економіки за умов забезпечення рівноваги на ринках експортованих, імпортованих і неторгових товарів. Модель торгових / неторгових товарів. Зв'язок між співвідношенням цін на торгові / неторгові товари та реальним обмінним курсом валют (ефект Баласси-Самуельсона).

Тема 12. Міжнародна емпірика відносин обміну та товарної рівноваги. Розвиток сучасної міжнародної торгівлі: основні тенденції розвитку, структурна динаміка міжнародної торгівлі. Умови торгівлі. Форми умов торгівлі, визначені через економічні показники: а) товарні або чисті

бартерні, б) доходні, в) факторні. Відносини обміну. Еластичність експорту та імпорту. Ефекти доходу та заміщення експорту / імпорту товарів. Типи економічного зростання: експортрозширюючий та імпортозаміщуючий. Поняття проторгового, антиторгового та нейтрального виробництва / споживання. Взаємозв'язок типу виробництва / споживання та співвідношення експорту / імпорту товарів в країні. Розподіл доходу між країнами та зміна масштабів міжнародного попиту. Вплив перерозподілу доходів на умови торгівлі.

Тема 13. Конкурентні переваги в міжнародній торгівлі. Теорія попиту, що перетинається С. Ліндера. Модель технологічного розриву М. Познера. Теорія імітаційного лагу. Гравітаційна модель Я. Гінбергена. Роль технологічного прогресу в сучасних відносинах міжнародного обміну. Міжнародна торгівля на основі технологічного прогресу за Дж. Хіксом. Обмін між країнами гетерогенними (внутрішньогалузева торгівля) та гомогенними (міжгалузева торгівля) товарами. Взаємозв'язок між внутрішньогалузевою торгівлею та міжгалузевою й ідентифікація напрямів міжнародних товарних потоків. Застосування в теорії міжнародної торгівлі моделі життєвого циклу товару Р. Вернона. Теорія конкурентних переваг М. Портера. Міжнародна торгівля на основі економії від масштабу (теорія П. Кругмана). Поняття зовнішнього та внутрішнього ефекту масштабу. Модель міжнародної торгівлі в умовах монополістичної конкуренції Е. Хелпмана. Вплив транспортних витрат на міжнародну торгівлю. Вплив екологічних стандартів на міжнародну торгівлю.

Тема 14. Основи державного регулювання в сфері міжнародної торгівлі. Функції держави в сфері регулювання міжнародної торгівлі. Класифікація інструментів торгової політики за методикою UNCTAD (*Coding system for TRADE control measures*). Поняття митних тарифів (*customs tariff*) і мит (*customs duty*). Основні функції та види торгових обмежень. Розбіжність наукових поглядів на торгові обмеження: аргументи на користь протекціонізму та порти нього.

Тема 15. Теорія тарифу. Аналіз тарифу в умовах часткової рівноваги. Визначення загального впливу застосування тарифу на економіку країни в умовах часткової рівноваги та, у тому числі, впливу в розрізі складових (ефект тарифу споживача, ефект тарифу виробника, торговий ефект, ефект доходу, отриманого державою). Вплив доходу на ренту споживача та виробника. Затрати та вигоди від введення тарифу. Теорія структури тарифу: норма ефективного захисту; узагальнення та оцінка теорії ефективного тарифного захисту. Аналіз тарифу в малій країні в умовах загальної рівноваги. Теорема Столпера-Самуельсона. Аналіз тарифу в великій країні в

умовах загальної рівноваги. Тариф в умовах монополії.

Тема 16. Тарифна політика держави з урахуванням специфіки розвитку країн. Ефективна тарифна ставка. Обчислення дійсного рівня митного захисту. Взаємозв'язок номінальної та ефективної ставки тарифу. Тарифна ескалація. Оптимальний тариф. Тарифна квота. Експортний тариф та його основні функції. Теорема симетрії А. Лернера. Парадокс Л. Мецлера. Моделювання зниження тарифів: пропорційне, лінійне, нелінійне.

Тема 17. Нетарифні обмеження. Кількісні обмеження. Застосування індексів для виміру нетарифних методів державного регулювання: індекс частотності (*frequency index*), індекс покриття торгівлі (*trade coverage ratio*), індекс впливу на ціни (*price impact index*). Квотування. Види квот. Аналіз економічних наслідків застосування квоти в малій країні в умовах часткової рівноваги. Відмінності імпортного тарифу та імпортної квоти у виявленні ефекту доходу, зростання внутрішнього попиту на товар, ефекту обмеження імпорту, адміністрування, наявності монополії. Ліцензування. Види ліцензій. Механізми розподілу ліцензій: аукціон, система явних переваг, розподіл ліцензій на позаціновій основі. «Добровільне» обмеження експорту. Методи прихованого протекціонізму: технічні бар'єри, внутрішні податки та збори, політика державних закупівель, вимога про вміст місцевих компонентів. Фінансові методи міжнародної торгової політики: субсидії, кредитування, демпінг. Правові інструменти нетарифного регулювання міжнародної торгівлі. Міжурядові угоди. Режими торгівлі: режим найбільшого сприяння, національний режим, режим виключення для сусідніх країн, режим виключення та переваг для країн-учасників митних союзів і зон вільної торгівлі, виключення для країн, що розвиваються в рамках Загальної системи преференцій (*Generalized System of Preferences, GSP*).

Тема 18. Поняття та види економічної інтеграції. Природа економічної інтеграції. Корпоративна інтеграція в рамках діяльності ТНК. Міждержавна інтеграція: інтеграційні угоди та організації. Економічний механізм функціонування митних союзів і вільних економічних зон. Моделі митного союзу як відображення дії регіональних економічних угруповань: а) митний союз з ефектом підвищення добробуту країн, б) митний союз з ефектом зниження добробуту країн. Теорія «іншого кращого» як окремий випадок теорії митного союзу. Припущення Кемпа-Вена. Статичний та динамічний ефекти дії митного союзу. Західноєвропейська інтеграція як приклад реалізації теорії регіональних економічних угруповань.

Тема 19. Міжнародний рух факторів виробництва і капіталу. Теорія міжнародного руху факторів виробництва Р. Манделла. Мобільність факторів виробництва в теорії порівняльних переваг. Мобільність факторів

виробництва в теорії співвідношення факторів виробництва. Взаємозв'язок міжнародної торгівлі та руху факторів виробництва за теорією Р. Манделла. Теорії міжнародних інвестицій: неокласична, неокейнсіанська, марксистська, теорія рівноваги. Правило Л. Вальраса як основа аналізу міжнародної платіжної позиції країни та її платіжного балансу. Форми міжнародного руху капіталу. Поняття прямих і портфельних інвестицій. Мотивація міжнародного руху капіталу. Вплив міжнародного руху капіталу на добробут країни, що інвестує та країни, в економіку якої інвестують. Теоретичні основи міжнародного кредитування. Поняття міжчасової альтернативи споживання кредитів.

Тема 20. Теорія ТНК. Зв'язок між а) активізацією процесів міжнародного руху капіталу та міжнародного кредитування і б) виникненням феномену ТНК. Пояснення поведінки ТНК на основі моделей монополістичних переваг. Еклектична модель Дж. Даннінга (0£/-парадигма). Модель вибору корпорацією стратегії транснаціоналізації. Регуляторний вплив суспільства на діяльність ТНК і його межі: правило входу, справедливий і недискримінаційний режим, припинення контракту, процедури врегулювання суперечок між ТНК і приймаючою країною. Трансфертні ціни. Проблеми в країні походження ТНК від наслідків діяльності корпорацій. Проблеми приймаючих країн від наслідків діяльності іноземних ТНК.

Тема 21. Теорії міжнародної міграції робочої сили. Причини міжнародної міграції робочої сили. Особливості міжнародного ринку праці. Понятійний інструментарій, який застосовується в теорії міжнародної міграції. Вплив міжнародного руху робочої сили на добробут країн (модель). Масштаби та напрями міграційних потоків. Механізми регулювання і контролю міграції. Стимулювання рееміграції. Грошові перекази мігрантів: кейнсіанська модель, модель Манделла-Флемінга, ефект Рибчинського, модель торгових-неторгових товарів.

Тема 22. Міжнародна торгівля послугами. Поняття нефакторних і факторних послуг. Теорії торгівлі послугами. Механізми угод в міжнародній торгівлі послугами: мобільність продавця, мобільність покупця, одночасна мобільність продавця і покупця та ознаки мобільності власне послуги. Форми міжнародної торгівлі послугами. Міжнародний транспорт як приклад надання нефакторних послуг: модель впливу транспортних витрат на міжнародну торгівлю. Регулювання доступу на ринок: обмеження торгівлі послугами, введення квот на імпорт іноземних послуг, бар'єри при виході на внутрішній ринок філій іноземних компаній, діючих у сфері послуг, обмеження просування виробників послуг (ліцензування імпорту робочої сили), обмеження просування споживачів послуг (лімітування туристичних

віз), обмеження на використання національного режиму.

Модуль 4. Валютні ринки, валютні курси, платіжні баланси та відкрита економіка

Тема 23. Міжнародний рух технологій. Модель технічного прогресу Дж. Хікса. Динамічні моделі технологічних відмінностей (М. Познер, Р. Вернер). Теорія життєвого циклу товару в міжнародній торгівлі. Міжнародна передача технологій як надання факторних послуг. Правові інструменти міжнародної передачі технологій: патент, ліцензія, копірайт, товарний знак. Форми передачі технологій. Оцінка обсягів передачі технологій. Сутність міжнародного технологічного сприяння. Види технологічної допомоги: технологічні гранти, співфінансування. Двосторонні та багатосторонні механізми технологічної допомоги. Причини обмеження технологічної допомоги. Державне регулювання ввозу / вивозу технологій.

Тема 24. Теорія валютного курсу. Поняття та відмінності валютного ринку. Функції валютних «ринків». Валютний курс та його різновиди. Поняття котирування валютного курсу. Системи валютного курсу (уніфікована, множинна). Поняття паритету купівельної спроможності валют. Попит і пропозиція іноземної валюти; рівноважний валютний курс. Модель адаптації плаваючого валютного курсу. Модель адаптації при фіксованому валютному курсі. Еластичність попиту і пропозиції іноземної валюти. Моделі валютного курсу в умовах обміну товарами. Стабільність / нестабільність валютного ринку. Умова Маршалла-Лернера. Джей-крива. Валютні ризики, хеджування, спекуляція. Покритий і непокритий процентний арбітраж.

Тема 25. Теорія платіжного балансу. Принципи побудови платіжного балансу. Економічна тотожність сальдо балансу поточних операцій і сальдо балансу руху капіталів. Правило Я. Тінбергена. Діаграма Т. Суона. Вирівнювання платіжного балансу: формальне, матеріальне та вирівнювання відповідно до мети економічної політики. Природа макроекономічних шоків та їх види. Класична та кейнсіанська традиції у вирівнюванні платіжного балансу. Вирівнювання платіжного балансу в умовах а) фіксованого та б) плаваючого валютного курсу. Політика адаптації та політика акомодатії як засіб вирівнювання платіжного балансу.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Визначальні науково-методологічні основи дисципліни «Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка»					
<p>Тема 1. Міжнародна макроекономіка та міжнародна мікроекономіка як наука.</p> <p>1. Предмет і метод дисципліни «Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка».</p> <p>2. Інтернаціоналізація економічного життя як об’єктивна умова прогресу суспільства.</p> <p>3. Глобалізація економіки як чинник економічної динаміки та соціально-економічних суперечностей.</p> <p>4. Внесок у розвиток міжнародної макрота мікроекономіки провідних шкіл економічної думки: класичної політекономії, кейнсіанства, монетаризму, інституціоналізму.</p>	2	Семінарське заняття 1. Міжнародна макроекономіка та міжнародна мікроекономіка як наука	2	1. Внесок у розвиток теорії міжнародних економічних відносин та міжнародної економіки провідних шкіл економічної думки: - класичної політекономії; - кейнсіанство; - монетаризму; - інституціоналізму.	6

<p>Тема 2. Сутність і структура міжнародної економіки.</p> <p>1. Товар як предмет вивчення у міжнародній макрота мікроекономіці.</p> <p>2. Особливості розгляду сфери міжнародного обміну в міжнародній макрота мікроекономіці.</p> <p>3. Товари, що експортуються та імпортуються. Торгові та неторгові товари.</p> <p>4. Міжнародний поділ факторів виробництва. Мобільність / іммобільність факторів виробництва в міжнародній економіці.</p> <p>5. Міжнародний поділ праці.</p>	2	<p>Семінарське заняття 2</p> <p>структура міжнародної економіки.</p>	2	<p>1. Сучасні особливості сфери міжнародного обміну в теорії міжнародних економічних відносин та міжнародної економіки</p> <p>2. Інтернаціоналізація економічного життя як об'єктивна умова прогресу суспільства.</p> <p>3. Глобалізація економіки та фінансів як чинник економічної динаміки та соціально-економічних суперечностей</p>	6
<p>Тема 3. Міжнародні економічні зв'язки.</p> <p>1. Сектори економічної діяльності країн: реальний, бюджетний, грошовий, зовнішній.</p> <p>2. Поняття системи національних рахунків (СНР).</p> <p>3. Інституційна одиниця. Типи та види інституційних</p>	2	<p>Семінарське заняття 3</p> <p>Міжнародні економічні зв'язки</p>	2	<p>1. Система національних рахунків як відображення причинно-наслідкових зв'язків між секторами економічної діяльності.</p> <p>2. Відображення у системі національних рахунків міжнародних</p>	6

<p>одиниць, визначені в СНР. 4. Міжнародна економічна операція. Резиденти. Нерезиденти. 5. Зовнішній сектор як відображення всіх макроекономічних балансів. Зв'язок зовнішнього сектору з іншими секторами.</p>				<p>економічних зв'язків на рівні взаємодії інституційних одиниць.</p>	
<p>Тема 4. Світовий економічний розвиток. 1. Групування країн за класифікаціями ООН, МВФ, Світового банку. 2. ВВП, експорт, імпорт, валовий національний дохід (ВНД) як основні оціночні показники економічного розвитку країн. 3. Форми міжнародних економічних відносин, їх значення та вплив на розвиток міжнародної економіки. 4. Етапи розвитку міжнародної економіки.</p>	<p>2</p>	<p>Семінарське заняття 4 Світовий економічний розвиток Семінарське заняття 5 Поточна модульна робота</p>	<p>2 2</p>	<p>1. Моделі оцінки стійкого економічного розвитку. 2. Чинники стійкого економічного розвитку. 3. Сталий розвиток: екологічна, соціальна, економічна складові</p>	<p>4</p>
<p>Модуль 2. Теорія міжнародної торгівлі</p>					
<p>Тема 5. Меркантилізм. 1. Ідеї</p>	<p>-</p>	<p>Семінарське заняття 6 Основні положення меркантилізму в сфері</p>	<p>2</p>	<p>1. Застосування теорії меркантилізму в</p>	<p>6</p>

<p>меркантилістської школи стосовно зовнішньої торгівлі. 2. Розкриття проблем зовнішньої торгівлі в теорії пізнього меркантилізму. 3. Основні положення меркантилізму в сфері зовнішньої торгівлі:</p>		зовнішньої торгівлі.		<p>економічній політиці держав. 2. Критика меркантилізму в теорії міжнародної торгівлі (Д. Юм). 3. Актуальні аспекти критики меркантилізму.</p>	
<p>Тема 6. Торгівля, заснована на абсолютних перевагах 1. А. Сміт: теорія міжнародної торгівлі, економічна політика «лессе-фер», фрітрейдерство. 2. Переваги та недоліки теорії абсолютних переваг. 3. Модель абсолютних переваг у торгівлі між двома країнами.</p>	2	Семінарське заняття 7 Модель абсолютних переваг у торгівлі між двома країнами.	2	<p>1. Економічні погляди А. Сміта: теорія абсолютних переваг. 2. Використання абсолютних переваг в процесах міжнародної торгівлі сучасних країн.</p>	6
<p>Тема 7. Торгівля, заснована на порівняльних перевагах 1. Основні наукові положення Д. Рікардо у сфері зовнішньої торгівлі. 2. Закон порівняльних переваг. 3. Сучасний варіант теорії міжнародної</p>	2	Семінарське заняття 8 Використання теорії порівняльних переваг при прийнятті рішень в сфері сучасної практики міжнародної торгівлі.	2	<p>1. Використання теорії порівняльних переваг в сфері сучасної практики міжнародної торгівлі. 2. Теорія порівняльних переваг у відображенні практики</p>	6

торгівлі – рікардіанська модель. 4. Використання теорії порівняльних переваг при прийнятті рішень в сфері сучасної практики міжнародної торгівлі.				міжнародної торгівлі розвинутих країн.	
Тема 8. Розвиток теорії порівняльних переваг. 1. Теорія взаємного попиту, закон ціноутворення в міжнародній торгівлі. 2. Модель порівняльних переваг в умовах зростаючих витрат заміщення. 3. Модель торгівлі декількома товарами між декількома країнами.	-	Семінарське заняття 9 Закон ціноутворення в міжнародній торгівлі; аналітичний апарат теорії порівняльних переваг.	2	1. Аналітичний апарат теорії порівняльних переваг (графічна модель відносного попиту та відносної пропозиції). 2. Г. Хаберлер: припущення зростаючої альтернативної вартості, модель 3. Ф. Еджуорт: альтернативна вартість на основі одночасного порівняння затрат праці та цін на товари двох торгуючих країн.	6
Тема 9. Міжнародн а торгівля в умовах неоднакової забезпеченості факторами виробництва 1. Зміст теореми Хекшера-Оліна 2. Розширення	2	Семінарське заняття 10. Теорема Хекшера- Оліна-Самуельсона, теорема Рибчинського, теорема Джонса, теорема Хекшера- Оліна-Ванека.	2	1. Теорема Хекшера-Оліна: відносна забезпеченість факторами виробництва як чинник порівняльних переваг країн.	6

<p>теореми Хекшера-Оліна: теорема Столпера-Самуельсона.</p> <p>3. Теорема Хекшера-Оліна-Самуельсона, теорема Рибчинського, теорема Джонса, теорема Хекшера-Оліна-Ванека.</p>				<p>2. Основні спрямування наукового розширення теореми Хекшера-Оліна.</p>	
<p>Тема 10. Емпіричне доведення моделі Хекшера-Оліна.</p> <p>1. Модель специфічних факторів виробництва.</p> <p>2. Парадокс Леонт'єва.</p> <p>3. Інверсія інтенсивності попиту.</p> <p>4. Логістичні витрати в теорії порівняльних переваг і моделі Хекшера-Оліна.</p>	-	<p>Семінарське заняття 11</p> <p>Логістичні витрати в теорії порівняльних переваг і моделі Хекшера-Оліна.</p>	2	<p>1. Оберненість факторної інтенсивності.</p> <p>2. Логістичні витрати в теорії порівняльних переваг і моделі Хекшера-Оліна.</p>	4
<p>Тема 11. Загальна рівновага в міжнародній торгівлі</p> <p>1. Застосування стандартної теорії попиту і пропозиції для аналізу міжнародної торгівлі: визначення основних параметрів міжнародної торгівлі; визначення умов торгівлі. Стандартна модель</p>	2	<p>Семінарське заняття 12</p> <p>Застосування стандартної теорії попиту і пропозиції для аналізу міжнародної торгівлі: визначення основних параметрів міжнародної торгівлі; визначення умов торгівлі. Стандартна модель загальної рівноваги.</p>	2	<p>1. Аналіз Концепцій загальної економічної рівноваги.</p> <p>2. Базова модель загальної макроекономічної рівноваги у відкритій економіці.</p> <p>3. Стійкість ринкової рівноваги. Концепція типу Л. Вальраса та</p>	6

<p>загальної рівноваги. 2. Виграш від торгівлі країни імпортера та країни-експортера. Розподіл виграшу від торгівлі між країнами. 3. Модель торгових / неторгових товарів.</p>				<p>А. Маршалла. 4. Ринкова система: рівновага, нерівновага та еластичність.</p>	
<p>Тема 12. Міжнародна емпірика відносин обміну та товарної рівноваги. 1. Розвиток сучасної міжнародної торгівлі: основні тенденції розвитку, структурна динаміка міжнародної торгівлі. 2. Умови торгівлі. Форми умов торгівлі, визначені через економічні показники. 3. Еластичність експорту та імпорту. 4. Типи економічного зростання.</p>	-	<p>Семінарське заняття 13 Умови торгівлі. Форми умов торгівлі, визначені через економічні показники.</p>	2	<p>1. Поняття проторгового, антиторгового та нейтрального виробництва/споживання. 2. Взаємозв'язок типу виробництва/споживання та співвідношення експорту/імпорту товарів в країні. 3. Розподіл доходу між країнами та зміна масштабів міжнародного попиту. 4. Вплив перерозподілу доходів на умови торгівлі.</p>	6
<p>Тема 13. Конкурентні переваги в міжнародній торгівлі 1. Теорія попиту, що перетинається С. Ліндера. 2. Модель</p>	2	<p>Семінарське заняття 14 Конкурентні переваги в міжнародній торгівлі Семінарське заняття 15. Поточна модульна робота</p>	2 2	<p>1. Теорія подібності країн: зміст та сучасне використання в практиці міжнародних економічних відносин. 2. Експорт як</p>	4

<p>технологічного розриву М. Познера. 3. Теорія імітаційного лагу. 4. Гравітаційна модель Я. Тінбергена. 5. Роль технологічного прогресу в сучасних відносинах міжнародного обміну. Міжнародна торгівля на основі технологічного прогресу за Дж. Хіксом. 6. Обмін між країнами гетерогенними (внутрішньогалузев а торгівля) та гомогенними (міжгалузева торгівля) товарами. Взаємозв'язок між внутрішньогалузевою торгівлею та міжгалузевою й ідентифікація напрямів міжнародних товарних потоків.</p>				<p>відображення конфлікту між компаніями-продуцентами нового продукту та фірмами-імітаторами.</p>	
<p>Модуль 3. Теорія міжнародної торгової політики та теорія міжнародної інтеграції</p>					
<p>Тема 14. Основи державного регулювання в сфері міжнародної торгівлі. 1. Функції держави в сфері регулювання міжнародної</p>	<p>2</p>	<p>Семінарське заняття 16 Поняття митних тарифів (customs tariff) і мит (customs duty). Семінарське заняття 17 Аналіз тарифу в малій країні в умовах</p>	<p>4</p>	<p>1. Роль держави в сфері регулювання міжнародної торгівлі. 2. Торгові обмеження: сутність, функції, види.</p>	<p>6</p>

<p>торгівлі. 2. Поняття митних тарифів (customs tariff) і мит (customs duty). 3. Основні функції та види торгових обмежень. 4. Аналіз тарифу в малій країні в умовах загальної рівноваги.</p>		<p>загальної рівноваги.</p>		<p>3. Протекціонізм : аналіз аргументів на користь та проти нього.</p>	
<p>Тема 15. Тарифна політика держави з урахуванням специфіки розвитку країн. 1. Ефективна тарифна ставка. Обчислення дійсного рівня митного захисту. Оптимальний тариф. Тарифна ескалація. 2. Експортний тариф та його основні функції. 3. Теорема симетрії А. Лернера. 4. Парадокс Л. Мецлера</p>	<p>2</p>	<p>Семінарське заняття 18 Ефективна тарифна ставка. Обчислення дійсного рівня митного захисту. Оптимальний тариф. Тарифна ескалація</p>	<p>2</p>	<p>1. Особливості визначення тарифної політики держави відповідно до специфіки розвитку країни. 2. Приклади митного захисту з практики сучасної міжнародної торгівлі.</p>	<p>6</p>
<p>Тема 16. Тарифна політика держави з урахуванням специфіки розвитку країн. 1. Ефективна тарифна ставка. Взаємозв'язок номінальної та ефективною ставки тарифу. 2. Оптимальний</p>	<p>-</p>	<p>Семінарське заняття 19 Обчислення дійсного рівня митного захисту. Моделювання зниження тарифів: пропорційне, лінійне, нелінійне.</p>	<p>2</p>	<p>1. Тарифна ескалація. Тарифна квота. Експортний тариф та його основні функції. 2. Теорема симетрії А. Лернера. 3. Парадокс Л. Мецлера.</p>	<p>6</p>

тариф. 3. Моделювання зниження тарифів: пропорційне, лінійне, нелінійне.					
Тема 17. Нетарифні обмеження. 1. Кількісні обмеження. 2. Застосування індексів для виміру нетарифних методів державного регулювання: індекс частотності (frequency index), індекс покриття торгівлі (trade coverage ratio), індекс впливу на ціни (price impact index). 3. Квотування. Види квот. Аналіз економічних наслідків застосування квоти в малій країні в умовах часткової рівноваги. 4. Відмінності імпортного тарифу та імпортової квоти. 5. Ліцензування. Види ліцензій. 6. Механізми розподілу ліцензій: аукціон, система явних переваг, розподіл ліцензій на позаціновій основі.	2	Семінарське заняття 20 Квотування. Види квот. Аналіз економічних наслідків застосування квоти в малій країні в умовах часткової рівноваги. Семінарське заняття 21 Ліцензування. Види ліцензій. Механізми розподілу ліцензій: аукціон, система явних переваг, розподіл ліцензій на позаціновій основі.	4	1. Нетарифні обмеження: сутність та види. 2. Модель імпортової квоти для малої країни.	6
Тема 18. Поняття та види економічної інтеграції 1. Природа	2	Семінарське заняття 22 Поняття та види економічної інтеграції	2	1. Особливості функціонування митних союзів і вільних	6

<p>економічної інтеграції. 2. Теорія «іншого кращого» як окремий випадок теорії митного союзу. 3. Статичний та динамічний ефекти дії митного союзу.</p>				<p>економічних зон. 2. Моделі митного союзу як відображення дії регіональних економічних угруповань.</p>	
<p>Тема 19. Міжнародний рух факторів виробництва і капіталу 1. Теорія міжнародного руху факторів виробництва Р. Манделла. Взаємозв'язок міжнародної торгівлі та руху факторів виробництва за теорією Р. Манделла. 2. Правило Л. Вальраса як основа аналізу міжнародної платіжної позиції країни та її платіжного балансу. 3. Форми міжнародного руху капіталу. Поняття прямих і портфельних інвестицій. 4. Мотивація міжнародного руху капіталу. Вплив міжнародного руху капіталу на</p>	<p>2</p>	<p>Семінарське заняття 23 Теорія міжнародного руху факторів виробництва Р. Манделла. Взаємозв'язок міжнародної торгівлі та руху факторів виробництва за теорією Р. Манделла.</p>	<p>2</p>	<p>1. Аналіз взаємозв'язку міжнародної торгівлі та руху факторів виробництва. 2. Класифікація форм міжнародного руху капіталу.</p>	<p>6</p>

добробут країни, що інвестує та країни, в економіку якої інвестують.					
Тема 20. Теорія ТНК. 1. Пояснення поведінки ТНК на основі моделей монополістичних переваг 2. Модель вибору корпорацією стратегії транснаціоналізації. 3. Регуляторний вплив суспільства на діяльність ТНК і його межі. 4. Проблеми приймаючих країн від наслідків діяльності іноземних ТНК.	-	Семінарське заняття 24 Модель вибору корпорацією стратегії транснаціоналізації.	2	Зв'язок між а) активізацією процесів міжнародного руху капіталу та міжнародного кредитування і б) виникненням феномену ТНК. 2. Еклектична модель Дж. Даннінга (0£/-парадигма). 3. Правило входу, справедливий і недискримінаційний режим, припинення контракту, процедури врегулювання суперечок між ТНК і приймаючою країною. 4. Трансфертні ціни. Проблеми в країні походження ТНК від наслідків діяльності корпорацій.	6
Тема 21. Теорії міжнародної міграції робочої сили. 1. Понятійний інструментарій, який застосовується	2	Семінарське заняття 25 Теорії міжнародної міграції робочої сили.	2	1. Форми міжнародної трудової міграції. 2. Україна в процесах міжнародної	6

<p>в теорії міжнародної міграції. 2. Причини міжнародної міграції робочої сили. 3. Вплив міжнародного руху робочої сили на добробут країн (модель).</p>				<p>трудової міграції.</p>	
<p>Тема 22. Міжнародна торгівля послугами 1. Поняття нефакторних і факторних послуг. 2. Теорії торгівлі послугами. 3. Механізми угод в міжнародній торгівлі послугами: мобільність продавця, мобільність покупця, одночасна мобільність продавця і покупця та ознаки мобільності власне послуги. 4. Форми міжнародної торгівлі послугами. 5. Регулювання доступу на ринок.</p>	<p>2</p>	<p>Семінарське заняття 26 Форми міжнародної торгівлі послугами. Семінарське заняття 27. Поточна модульна робота</p>	<p>2 2</p>	<p>1. Відображення міжнародної торгівлі послугами в платіжному балансі за методикою МВФ. 2. Класифікаційні підходи до визначення груп факторних і не факторних послуг за методикою Світового банку.</p>	<p>6</p>
<p>Модуль 4. Валютні ринки, валютні курси, платіжні баланси та відкрита економіка</p>					

<p>Тема 23. Міжнародний рух технологій. 1. Міжнародна передача технологій як надання факторних послуг. 2. Форми передачі технологій. Оцінка обсягів передачі технологій. 3. Види технологічної допомоги. 4. Державне регулювання ввозу / вивозу технологій.</p>	-	<p>Семінарське заняття 28 Форми передачі технологій. Оцінка обсягів передачі технологій.</p>	2		
<p>Тема 24. Валютні ринки та валютні курси. 1. Поняття та відмінності валютного ринку. 2. Валютний курс та його різновиди. Поняття котирування валютного курсу. 3. Системи валютного курсу (уніфікована, множинна). 4. Поняття паритету купівельної спроможності валют. Попит і пропозиція іноземної валюти; рівноважний валютний курс.</p>	2	<p>Семінарське заняття 29 Валютні ринки та валютні курси</p>	2	<p>1. Сучасний стан і особливості валютного ринку. 2. Ефект Фішера: зв'язок між інфляцією та зростанням номінальних процентних ставок.</p>	6
<p>Тема 25. Теорія платіжного балансу. 1. Принципи побудови платіжного балансу.</p>	2	<p>Семінарське заняття 30 Поточна модульна робота</p>	2	<p>1. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс країни. 2. Особливості</p>	6

<p>2. Економічна тотожність сальдо балансу поточних операцій і сальдо балансу руху капіталів.</p> <p>3. Вирівнювання платіжного балансу відповідно до мети економічної політики.</p> <p>4. Природа макроекономічних шоків та їх види.</p>				платіжного балансу України.	
Разом	36		60		144

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Визначальні науково-методологічні основи дисципліни «Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка»					
Тема 1. Міжнародна макроекономіка та міжнародна мікроекономіка як наука. 1. Предмет і метод дисципліни «Міжнародна макроекономіка. Міжнародна мікроекономіка». 2. Інтернаціоналізація економічного життя як об'єктивна умова прогресу суспільства. 3. Глобалізація економіки як чинник економічної динаміки та соціально-економічних суперечностей. 4. Внесок у розвиток міжнародної макрота мікроекономіки провідних шкіл економічної думки: класичної політекономії, кейнсіанства, монетаризму, інституціоналізму.	2	Семінарське заняття 1. Міжнародна макроекономіка та міжнародна мікроекономіка як наука	-	1. Внесок у розвиток теорії міжнародних економічних відносин та міжнародної економіки провідних шкіл економічної думки: - класичної політекономії; - кейнсіанство; - монетаризму; - інституціоналізму.	12
Тема 2. Сутність і структура	-	Семінарське заняття 2 структура	-	1. Сучасні особливості	14

<p>міжнародної економіки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Товар як предмет вивчення у міжнародній макрота мікроекономіці. 2. Особливості розгляду сфери міжнародного обміну в міжнародній макрота мікроекономіці. 3. Товари, що експортуються та імпортуються. Торгові та неторгові товари. 4. Міжнародний поділ факторів виробництва. Мобільність / іммобільність факторів виробництва в міжнародній економіці. 5. Міжнародний поділ праці. 		<p>міжнародної економіки.</p>	<p>сфери міжнародного обміну в теорії міжнародних економічних відносин та міжнародної економіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Інтернаціоналізація економічного життя як об'єктивна умова прогресу суспільства. 3. Глобалізація економіки та фінансів як чинник економічної динаміки та соціально-економічних суперечностей 	
<p>Тема 3. Міжнародні економічні зв'язки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сектори економічної діяльності країн: реальний, бюджетний, грошовий, зовнішній. 2. Поняття системи національних рахунків (СНР). 3. Інституційна одиниця. Типи та види інституційних одиниць, визначені в СНР. 4. Міжнародна 	-	<p>Семінарське заняття 3</p> <p>Міжнародні економічні зв'язки</p>	<p>1. Система національних рахунків як відображення причинно-наслідкових зв'язків між секторами економічної діяльності.</p> <p>2. Відображення у системі національних рахунків міжнародних економічних зв'язків на рівні взаємодії</p>	12

економічна операція. Резиденти. Нерезиденти. 5. Зовнішній сектор як відображення всіх макроекономічних балансів. Зв'язок зовнішнього сектору з іншими секторами.				інституційних одиниць.	
Тема 4. Світовий економічний розвиток. 1. Групування країн за класифікаціями ООН, МВФ, Світового банку. 2. ВВП, експорт, імпорт, валовий національний дохід (ВНД) як основні оціночні показники економічного розвитку країн. 3. Форми міжнародних економічних відносин, їх значення та вплив на розвиток міжнародної економіки. 4. Етапи розвитку міжнародної економіки.	-	Семінарське заняття 4 Світовий економічний розвиток Практичне заняття 5 Поточна модульна робота	2	1. Моделі оцінки стійкого економічного розвитку. 2. Чинники стійкого економічного розвитку. 3. Сталий розвиток: екологічна, соціальна, економічна складові	12
Модуль 2. Теорія міжнародної торгівлі					
Тема 5. Меркантилізм. 1. Ідеї меркантилістської школи стосовно зовнішньої торгівлі. 2. Розкриття	-	Семінарське заняття 6 Основні положення меркантилізму в сфері зовнішньої торгівлі.	-	1. Застосування теорії меркантилізму в економічній політиці держав. 2. Критика меркантилізму в	6

<p>проблем зовнішньої торгівлі в теорії пізнього меркантилізму.</p> <p>3. Основні положення меркантилізму в сфері зовнішньої торгівлі:</p>			<p>теорії міжнародної торгівлі (Д. Юм).</p> <p>3. Актуальні аспекти критики меркантилізму.</p>	
<p>Тема 6. Торговля, заснована на абсолютних перевагах</p> <p>1. А. Сміт: теорія міжнародної торгівлі, економічна політика «лессе-фер», фрітрейдерство.</p> <p>2. Переваги та недоліки теорії абсолютних переваг.</p> <p>3. Модель абсолютних переваг у торгівлі між двома країнами.</p>	2	<p>Семинарське заняття 7</p> <p>Модель абсолютних переваг у торгівлі між двома країнами.</p>	<p>-</p> <p>1. Економічні погляди А. Сміта: теорія абсолютних переваг.</p> <p>2. Використання абсолютних переваг в процесах міжнародної торгівлі сучасних країн.</p>	6
<p>Тема 7. Торговля, заснована на порівняльних перевагах</p> <p>1. Основні наукові положення Д. Рікардо у сфері зовнішньої торгівлі.</p> <p>2. Закон порівняльних переваг.</p> <p>3. Сучасний варіант теорії міжнародної торгівлі – рікардіанська модель.</p> <p>4. Використання теорії порівняльних</p>	-	<p>Семинарське заняття 8</p> <p>Використання теорії порівняльних переваг при прийнятті рішень в сфері сучасної практики міжнародної торгівлі.</p>	<p>2</p> <p>1. Використання теорії порівняльних переваг в сфері сучасної практики міжнародної торгівлі.</p> <p>2. Теорія порівняльних переваг у відображенні практики міжнародної торгівлі розвинутих країн.</p>	6

<p>переваг при прийнятті рішень в сфері сучасної практики міжнародної торгівлі.</p>				
<p>Тема 8. Розвиток теорії порівняльних переваг. 1. Теорія взаємного попиту, закон ціноутворення в міжнародній торгівлі. 2. Модель порівняльних переваг в умовах зростаючих витрат заміщення. 3. Модель торгівлі декількома товарами між декількома країнами.</p>	-	<p>Семінарське заняття 9 Закон ціноутворення в міжнародній торгівлі; аналітичний апарат теорії порівняльних переваг.</p>	<p>1. Аналітичний апарат теорії порівняльних переваг (графічна модель відносного попиту та відносної пропозиції). 2. Г. Хаберлер: припущення зростаючої альтернативної вартості, модель 3. Ф. Еджуорт: альтернативна вартість на основі одночасного порівняння затрат праці та цін на товари двох торгуючих країн.</p>	6
<p>Тема 9. Міжнародна торгівля в умовах неоднакової забезпеченості факторами виробництва 1. Зміст теореми Хекшера-Оліна 2. Розширення теореми Хекшера-Оліна: теорема Столпера-Самуельсона. 3. Теорема</p>	-	<p>Семінарське заняття 10 Теорема Хекшера-Оліна-Самуельсона, теорема Рибчинського, теорема Джонса, теорема Хекшера-Оліна-Ванека.</p>	<p>1. Теорема Хекшера-Оліна: відносна забезпеченість факторами виробництва як чинник порівняльних переваг країн. 2. Основні спрямування наукового розширення теореми</p>	6

Хекшера-Оліна-Самуельсона, теорема Рибчинського, теорема Джонса, теорема Хекшера-Оліна-Ванека.				Хекшера-Оліна.	
Тема 10. Емпіричне доведення моделі Хекшера-Оліна. 1. Модель специфічних факторів виробництва. 2. Парадокс Леонтьєва. 3. Інверсія інтенсивності попиту. 4. Логістичні витрати в теорії порівняльних переваг і моделі Хекшера-Оліна.	-	Семінарське заняття 11 Логістичні витрати в теорії порівняльних переваг і моделі Хекшера-Оліна.	-	1. Оберненість факторної інтенсивності. 2. Логістичні витрати в теорії порівняльних переваг і моделі Хекшера-Оліна.	4
Тема 11. Загальна рівновага в міжнародній торгівлі 1. Застосування стандартної теорії попиту і пропозиції для аналізу міжнародної торгівлі: визначення основних параметрів міжнародної торгівлі; визначення умов торгівлі. Стандартна модель загальної рівноваги. 2. Виграш від торгівлі країни імпортера та країни-експортера.	-	Семінарське заняття 12 Застосування стандартної теорії попиту і пропозиції для аналізу міжнародної торгівлі: визначення основних параметрів міжнародної торгівлі; визначення умов торгівлі. Стандартна модель загальної рівноваги.	-	1. Аналіз Концепцій загальної економічної рівноваги. 2. Базова модель загальної макроекономічної рівноваги у відкритій економіці. 3. Стійкість ринкової рівноваги. Концепція типу Л. Вальраса та А. Маршалла. 4. Ринкова система: рівновага, нерівновага та	6

<p>Розподіл виграшу від торгівлі між країнами. 3. Модель торгових / неторгових товарів.</p>				<p>еластичність.</p>	
<p>Тема 12. Міжнародна емпірика відносин обміну та товарної рівноваги. 1. Розвиток сучасної міжнародної торгівлі: основні тенденції розвитку, структурна динаміка міжнародної торгівлі. 2. Умови торгівлі. Форми умов торгівлі, визначені через економічні показники. 3. Еластичність експорту та імпорту. 4. Типи економічного зростання.</p>	-	<p>Семінарське заняття 13 Умови торгівлі. Форми умов торгівлі, визначені через економічні показники.</p>	-	<p>1. Поняття проторгового, антиторгового та нейтрального виробництва/споживання. 2. Взаємозв'язок типу виробництва/споживання та співвідношення експорту/імпорту товарів в країні. 3. Розподіл доходу між країнами та зміна масштабів міжнародного попиту. 4. Вплив перерозподілу доходів на умови торгівлі.</p>	6
<p>Тема 13. Конкурентні переваги в міжнародній торгівлі 1. Теорія попиту, що перетинається С. Ліндера. 2. Модель технологічного розриву М. Познера. 3. Теорія імітаційного лагу. 4. Гравітаційна</p>	-	<p>Семінарське заняття 14 Конкурентні переваги в міжнародній торгівлі Семінарське заняття 15. Поточна модульна робота</p>	- 2	<p>1. Теорія подібності країн: зміст та сучасне використання в практиці міжнародних економічних відносин. 2. Експорт як відображення конфлікту між компаніями-продуцентами нового продукту та фірмами-</p>	4

<p>модель Я. Тінбергена. 5. Роль технологічного прогресу в сучасних відносинах міжнародного обміну. Міжнародна торгівля на основі технологічного прогресу за Дж. Хіксом. 6. Обмін між країнами гетерогенними (внутрішньогалузев а торгівля) та гомогенними (міжгалузева торгівля) товарами. Взаємозв'язок між внутрішньогалузевою торгівлею та міжгалузевою й ідентифікація напрямів міжнародних товарних потоків.</p>				імітаторами.	
<p>Модуль 3. Теорія міжнародної торгової політики та теорія міжнародної інтеграції</p>					
<p>Тема 14. Основи державного регулювання в сфері міжнародної торгівлі. 1. Функції держави в сфері регулювання міжнародної торгівлі. 2. Поняття митних тарифів (customs tariff) і мит (customs duty). 3. Основні функції</p>	2	<p>Семінарське заняття 16 Поняття митних тарифів (customs tariff) і мит (customs duty). Семінарське заняття 17 Аналіз тарифу в малій країні в умовах загальної рівноваги.</p>	-	<p>1. Роль держави в сфері регулювання міжнародної торгівлі. 2. Торгові обмеження: сутність, функції, види. 3. Протекціонізм : аналіз аргументів на користь та проти нього.</p>	6

<p>та види торгових обмежень. 4. Аналіз тарифу в малій країні в умовах загальної рівноваги.</p>					
<p>Тема 15. Тарифна політика держави з урахуванням специфіки розвитку країн. 1. Ефективна тарифна ставка. Обчислення дійсного рівня митного захисту. Оптимальний тариф. Тарифна ескалація. 2. Експортний тариф та його основні функції. 3. Теорема симетрії А. Лернера. 4. Парадокс Л. Мецлера</p>	-	<p>Семінарське заняття 18 Ефективна тарифна ставка. Обчислення дійсного рівня митного захисту. Оптимальний тариф. Тарифна ескалація</p>	-	<p>1. Особливості визначення тарифної політики держави відповідно до специфіки розвитку країни. 2. Приклади митного захисту з практики сучасної міжнародної торгівлі.</p>	6
<p>Тема 16. Тарифна політика держави з урахуванням специфіки розвитку країн. 1. Ефективна тарифна ставка. Взаємозв'язок номінальної та ефективною ставки тарифу. 2. Оптимальний тариф. 3. Моделювання зниження тарифів: пропорційне, лінійне, нелінійне.</p>	-	<p>Семінарське заняття 19 Обчислення дійсного рівня митного захисту. Моделювання зниження тарифів: пропорційне, лінійне, нелінійне.</p>	-	<p>1. Тарифна ескалація. Тарифна квота. Експортний тариф та його основні функції. 2. Теорема симетрії А. Лернера. 3. Парадокс Л. Мецлера.</p>	6

<p>Тема 17. Нетарифні обмеження.</p> <p>1. Кількісні обмеження.</p> <p>2. Застосування індексів для виміру нетарифних методів регулювання: індекс частотності (frequency index), індекс покриття торгівлі (trade coverage ratio), індекс впливу на ціни (price impact index).</p> <p>3. Квотування. Види квот. Аналіз економічних наслідків застосування квоти в малій країні в умовах часткової рівноваги.</p> <p>4. Відмінності імпортного тарифу та імпортної квоти.</p> <p>5. Ліцензування. Види ліцензій.</p> <p>6. Механізми розподілу ліцензій: аукціон, система явних переваг, розподіл ліцензій на позаціновій основі.</p>	-	<p>Семінарське заняття 20</p> <p>Квотування. Види квот. Аналіз економічних наслідків застосування квоти в малій країні в умовах часткової рівноваги.</p> <p>Семінарське заняття 21</p> <p>Ліцензування. Види ліцензій. Механізми розподілу ліцензій: аукціон, система явних переваг, розподіл ліцензій на позаціновій основі.</p>	-	<p>1. Нетарифні обмеження: сутність та види.</p> <p>2. Модель імпортної квоти для малої країни.</p>	6
<p>Тема 18. Поняття та види економічної інтеграції</p> <p>1. Природа економічної інтеграції.</p> <p>2. Теорія «іншого кращого» як окремий випадок</p>	-	<p>Семінарське заняття 22</p> <p>Поняття та види економічної інтеграції</p>	-	<p>1. Особливості функціонування митних союзів і вільних економічних зон.</p> <p>2. Моделі митного союзу як відображення</p>	6

теорії митного союзу. 3. Статичний та динамічний ефекти дії митного союзу.				дії регіональних економічних угруповань.	
Тема 19. Міжнародний рух факторів виробництва і капіталу 1. Теорія міжнародного руху факторів виробництва Р. Манделла. Взаємозв'язок міжнародної торгівлі та руху факторів виробництва за теорією Р. Манделла. 2. Правило Л. Вальраса як основа аналізу міжнародної платіжної позиції країни та її платіжного балансу. 3. Форми міжнародного руху капіталу. Поняття прямих і портфельних інвестицій. 4. Мотивація міжнародного руху капіталу. Вплив міжнародного руху капіталу на добробут країни, що інвестує та країни, в економіку якої інвестують.	-	Семінарське заняття 23 Теорія міжнародного руху факторів виробництва Р. Манделла. Взаємозв'язок міжнародної торгівлі та руху факторів виробництва за теорією Р. Манделла.	-	1. Аналіз взаємозв'язку міжнародної торгівлі та руху факторів виробництва. 2. Класифікація форм міжнародного руху капіталу.	6
Тема 20. Теорія ТНК.	-	Семінарське заняття 24	-	Зв'язок між а) активізацією	6

<p>1. Пояснення поведінки ТНК на основі моделей монополістичних переваг</p> <p>2. Модель вибору корпорацією стратегії транснаціоналізації.</p> <p>3. Регуляторний вплив суспільства на діяльність ТНК і його межі.</p> <p>4. Проблеми приймаючих країн від наслідків діяльності іноземних ТНК.</p>		<p>Модель вибору корпорацією стратегії транснаціоналізації.</p>	<p>процесів міжнародного руху капіталу та міжнародного кредитування і б) виникненням феномену ТНК.</p> <p>2. Еклектична модель Дж. Даннінга (0£/-парадигма).</p> <p>3. Правило входу, справедливий і недискримінаційний режим, припинення контракту, процедури врегулювання суперечок між ТНК і приймаючою країною.</p> <p>4. Трансфертні ціни. Проблеми в країні походження ТНК від наслідків діяльності корпорацій.</p>	
<p>Тема 21. Теорії міжнародної міграції робочої сили.</p> <p>1. Понятійний інструментарій, який застосовується в теорії міжнародної міграції.</p> <p>2. Причини міжнародної міграції робочої сили.</p>	<p>-</p>	<p>Семінарське заняття 25</p> <p>Теорії міжнародної міграції робочої сили.</p>	<p>1. Форми міжнародної трудової міграції.</p> <p>2. Україна в процесах міжнародної трудової міграції.</p>	<p>6</p>

3. Вплив міжнародного руху робочої сили на добробут країн (модель).					
<p>Тема 22. Міжнародна торгівля послугами</p> <p>1. Поняття нефакторних і факторних послуг.</p> <p>2. Теорії торгівлі послугами.</p> <p>3. Механізми угод в міжнародній торгівлі послугами: мобільність продавця, мобільність покупця, одночасна мобільність продавця і покупця та ознаки мобільності власне послуги.</p> <p>4. Форми міжнародної торгівлі послугами.</p> <p>5. Регулювання доступу на ринок.</p>	2	<p>Семінарське заняття 26</p> <p>Форми міжнародної торгівлі послугами.</p> <p>Семінарське заняття 27.</p> <p>Поточна модульна робота</p>	2 2	<p>1. Відображення міжнародної торгівлі послугами в платіжному балансі за методикою МВФ.</p> <p>2. Класифікаційні підходи до визначення груп факторних і нефакторних послуг за методикою Світового банку.</p>	6
<p>Модуль 4. Валютні ринки, валютні курси, платіжні баланси та відкрита економіка</p>					

<p>Тема 23. Міжнародний рух технологій.</p> <p>1. Міжнародна передача технологій як надання факторних послуг.</p> <p>2. Форми передачі технологій. Оцінка обсягів передачі технологій.</p> <p>3. Види технологічної допомоги.</p> <p>4. Державне регулювання ввозу / вивозу технологій.</p>	-	<p>Семінарське заняття 28</p> <p>Форми передачі технологій. Оцінка обсягів передачі технологій.</p>	2		
<p>Тема 24. Валютні ринки та валютні курси.</p> <p>1. Поняття та відмінності валютного ринку.</p> <p>2. Валютний курс та його різновиди. Поняття котирування валютного курсу.</p> <p>3. Системи валютного курсу (уніфікована, множинна).</p> <p>4. Поняття паритету купівельної спроможності валют. Попит і пропозиція іноземної валюти; рівноважний валютний курс.</p>	-	<p>Семінарське заняття 29</p> <p>Валютні ринки та валютні курси</p>	2	<p>1. Сучасний стан і особливості валютного ринку.</p> <p>2. Ефект Фішера: зв'язок між інфляцією та зростанням номінальних процентних ставок.</p>	6
<p>Тема 25. Теорія платіжного балансу.</p> <p>1. Принципи побудови платіжного балансу.</p>	2	<p>Семінарське заняття 30</p> <p>Поточна модульна робота</p>	2	<p>1. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс країни.</p> <p>2. Особливості</p>	6

<p>2. Економічна тотожність сальдо балансу поточних операцій і сальдо балансу руху капіталів.</p> <p>3. Вирівнювання платіжного балансу відповідно до мети економічної політики.</p> <p>4. Природа макроекономічних шоків та їх види.</p>				<p>платіжного балансу України.</p>	
Разом	8		12		220

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Підсумковий контроль – екзамен, 1 семестр	
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 5-13): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100
Підсумковий контроль – екзамен, 2 семестр	
Модуль 3 (теми 14-22): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 4 (теми 23-25): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Антофій Н. М. Міжнародна економіка : навч. посібник / Н. М. Антофій, О. В. Булюк, С. В. Фомішин. – Херсон : Олді-плюс, 2013. – 352 с.
2. Киреев А.П. Международная макроэкономика / А.П. Киреев. – М. : Международные отношения, 2014. – 592 с.
3. Киреев А.П. Международная микроэкономика / А.П. Киреев. – М. : Международные отношения, 2013. – 416 с.
4. Міжнародна економіка : навч. посібник / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 384 с
5. Міжнародна економіка : підручник / за ред. А. О. Задоя, В. М. Тарасевич. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
6. Міжнародна економіка : підручник для ВНЗ / за ред. Ю.Г. Козака, Д.Г. Лук'яненка, Ю.В. Макогона ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 559 с.
7. Міжнародна макроекономіка : навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козак, Ю.М. Пахомов, Н. С. Логвінова. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
8. Міжнародна мікроекономіка : навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козак,

Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова. – 3-є вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.

9. Сальваторе Д. Международная экономика [Електронний ресурс] / Д. Сальваторе : Пер. с англ. / под ред. проф. Г. Н. Котова. – М. : Ин-т внешних экономических связей и управления, Риа «ПК». – Режим доступа :

<http://www.twirpx.com/file/175641/>

10. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика : підручник [Електронний ресурс] / В. О Шевчук. – К. : Знання. – Режим доступу :

<http://mybook.biz.ua/?mode=book&id=994>

11. Dunn M. Robert International economics [Electronic resource] / Robert M. Dunn, John H. Mutti. – Mode of access: http://library.imtdubai.ac.ae/content%5Ce_books%5CE0017.pdf

12. Versteeg R. International economics [Electronic resource] / R. Versteeg. – London: University of London, 2015. – Mode of access: http://www.londoninternational.ac.uk/sites/default/files/programme_resources/lse/lse_pdf/subject_guides/ec3016_ch1-3.pdf.

13. Krugman R. Paul International economics: Theory and Policy [Electronic resource] / Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld. – Mode of access: http://course.sdu.edu.cn/G2S/eWebEditor/uploadfile/20120417191243_590081573385.pdf.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office.